

kami, s textem českým a německým. Vydavatel, Dr. Katz-Foerster, generální ředitel Internationale-Verlags-Gesellschaft v Berlíně chce podati touto knihou povšechné informace o nynějším stavu československého národního hospodářství, a to nejen o průmyslu, jeho výrobní záklacně a jeho odbytových možnostech, nýbrž i o zemědělství, obchodu, dopravě, poštách a peněžnictví. Příručka svůj úkol poměrně dobře splňuje a je prozatím nejlepším dílem tohoto druhu o československém národním hospodářství. Články o jednotlivých oborech hospodářské činnosti u nás psali odborníci z Československé republiky, a to jak čeští, tak němečtí. Je přirozené, že podané informace o různých oborech nejsou stejně podrobné, poněvadž vypracování článků bylo ponecháno úplně jednotlivým autorům, a poněvadž také příliš podrobnými údaji o průmyslových oborech nebo jiných odvětvích by příručka se stala příliš rozsáhlou a pozbyla by své přehlednosti. Pro interesenty o národní hospodářství, kteří by se chtěli informovati povšechně o nynějším stavu našeho obchodu, průmyslu, peněžnictví a pod., je příručka výbornou pomůckou. Poněkud vadí ovšem její vysoká cena, která je na naše poměry trochu příliš vysoká. Pražští knihkupci nabízejí knihu za 340 Kč; vzhledem k tomu, že valná část knihy je vyplněna inseráty, nebylo by asi tuto příručku nutno prodávati tak draho. Nakladatelství řídilo se tu, bchuzel, patrně příkladem dnešního německého knižního obchodu, což rozšíření knihy u nás neprospěje. —ík.

Die Finanz- und Wirtschaftspolitik der Tschechoslowakei, notwendige Ergänzungen und Berichtigungen zu dem gleichnamigen Buche des Dr. Rašín. — Von Dr. Adalbert Worliczek. — Zvláštní otisk z »Deutsche Arbeit«. Hamburg 1923. 160. Str. 15. Kč 5.—. — Německé propagační sdružení v Praze vydalo z pera Dra Vojtěcha Worliczka proti knize zemřelého ministra Rašína o vývoji finančních a hospodářských poměrů u nás do konce roku 1921*) pojednání, jímž prý tvrzení o knize Rašínově uváděná mají býti doplněna a opravena. Autor se snaží postavit se na půdu nestranou a s tohoto místa posuzovati názory Rašínovy; avšak již první řádky posudku toho nám ukazují, že práci nepsal nestranný kritik díla lidského, které ani nemůže býti dokonalé ve všech detailech, nýbrž politicky a národně zaujatý odpůrce, jenž nemá smyslu pro reální hodnocení práce vykonané. — Dr. Worliczek vybírá z Rašínovy knihy věci řádu vedlejšího a na těchto hledí pak zkonstruovati si tvrzení, že finanční názor Rašínův při založení státu našeho nespočíval na pravém poznání poměrů, v důsledku čehož prý ani postup ministrem volený nebyl správný. Je zbytečno vyvracet tento názor autorův. Když fakta sama, výsledek myšlenek Rašínových, nedovedou ho přesvědčiti o pravém stavu věcí, pak bylo by marno široce a dlouze vykládati slepému o barvách. Také kritika státního hospodářství s poukazem na rozpočty různých dob jest chatrné ceny. Nikdo jistě nelituje vydání prvních dob existence naší republiky. Pravda, že dalo se šetřit, snad, avšak nesmí se zapemínat, že zakládal se nový stát z ničeho, a že práce ta vyžadovala jistě nákladu hmotného. Přičteme-li k tomu poválečnou psychosu a nalažení obyvatelstva, pochopíme tak i mnohé výdaje, které jindy by se snad nestaly. V té věci tedy p. Dr. Worliczek poukazem na stálý deficit našich rozpočtů nepochodil. Stejnou cenu má jeho statistika daní a dávek veřejných, v níž jest i srovnání s daty předválečnými. Poměry od té doby se velice změnily, aby statistika ta a důsledky z ní vyvozované mohly se bráti vážně. Zajímavo jest, že autor kritiky poukazuje s oblibou na vojenský rozpočet našeho státu. Chápeme ovšem, že jemu a jemu podobným není vojenský rozpočet příliš pochuti, avšak aniž je člověk militaristou, musí se uznati, že armáda u nás jest dosud nutností a že vojsko naše již své oprávnění si zasloužilo. Jest rovněž pochopitelné, že Rašín dostal svůj díl i pokud jde o otázku válečných půjček. Ve věci této jest volání soudruhů autora kritiky již opravdu trapné. V Rakousku ovšem byly půjčky vyplaceny celým penízem, avšak pan Dr. Worliczek uzná, že finanční efekt naší úpravy a úpravy rakouské jest u naší daleko větší. Zde se pánům nechce s pravdou ven. —

*) Viz »Všehrd« roč. IV., str. 75.

Jisto jest, že republika československá stojí ve střední Evropě jako hospodářský pilíř, jehož důsledky války dotkly se nejméně. Nebyl jich ušetřen, avšak nikoli jimi poražen. Není to zásluhou jen vnějších okolností, které p. Dr. Worliczek uvádí, nýbrž i vnitřní hodnotou československého lidu, a tím, že měli jsme lidi druhu prvního ministra financí. Nenávistné kritiky na věci té nic nezmění. Lid náš a vůdci jeho vědomi si své zodpovědnosti před budoucími generacemi založili stát proto, aby vzkvétal, rostl a byl vzorem státům jiným. A to bude jejich cílem stále.

Dr. Karel Novák.

Frant. Teplý: Při hranici vitorazské. Tábor 1922. R. Hrdlička »Staré letopisy táb.« 7., 8°, str. 48., Kč 6,00. — Jindřichohradecký archivář Teplý v této knížce uveřejňuje výsledky svého zajímavého badání o hranici Vitorazska a tím tedy i hranici Čech. Sleduje proměny hranic a ukazuje, jak zcela bezprávně pouze ujednáním mezi dvěma vrchnostmi, které měly panství při hranici, se často měnily zemské meze, jako tomu bylo na př. ve sporu A. P. Slavaty na Bysřici a Ondřejem Mrakšem na Ličově. Na konci své podrobné práce čerpající skoro vesměs z pramenů archivních konstatuje, jak málo dostala Československá republika zpět. Celé území mezi Kostěnickým potokem a Hosticí tiše ubylo a r. 1921 při delimitaci nebyl — žel — na oprávněné české nároky vzat dostatečný zřetel.

Ča.

Sammlung der Rechtssätze der Obersten Gerichte. Oberstes Verwaltungsgericht. I. díl. Nákladem Rudolfa M. Rohrera. Brno 1923. 16°. Str. 172. Kč 22.—. — Pro theoretika, stejně jako pro právníka stojícího v praktickém povolání, jest velice důležitě znáti, jak ta která norma právní v životě se aplikuje. To nám podávají nejlépe rozhodnutí nejvyšších instancí soudních, u nichž se materie sbíhá, a jež se snaží zachovávatí stejnou judikaturu. Ač pro obor práva trestního a civilního jsou rozhodnutí nejvyššího soudu po zákonu irrelevantní, přece jednotná praxe, hlavně ve spleťtějších případech, má vliv i na rozhodování instancí nižších. Větší měrou působí pak v tomto ohledu nálezy nejvyššího správního soudu, podle jehož náhledů pak nejvyšší správní instance přímo podřízeným úřadům udílejí pokyny. Oficiální vydání rozhodnutí nejvyšších soudních stolic u nás vychází s odůvodněním, někdy velice zajímavým, avšak sbírka, která před námi leží, má tu velkou přednost, že uvádí jen zásady, právní větu, a nezabývá se odůvodněním, čímž velice získává na přehlednosti. Vždy pak uvedeno jest také rozhodnutí, z něhož bylo čerpáno, takže bližší možno pak nalézt na příslušném místě. Díl I. (rozhodnutí nejvyššího správního soudu) proveden jest do konce roku 1921 oficiální sbírky, při čemž věci zastaralé byly z uveřejnění vyřaděny. Slouží proto sbírka tato v prvě řadě potřebám praxe. dnk.

Čtyři publikace o péči o mládež. Minulého roku v srpnu byla v Brně pořádána výstava soc. péče o mládež. Při této příležitosti bylo předneseno několik přednášek o dítěti ochrany a péče potřebném. Čtyři z nich — vydané nyní Čes. zemskou péčí o mládež na Moravě tiskem — jsou předmětem této recenze:

Prof. A. Miříčka: »Péče o mládež soudně stíhanou«. Ve svém pojednání »Péče o ml. s. stíhanou« rozbírám prof. Dr. A. Miříčka časovou a akutní otázku, jakou právní a sociální péči je třeba věnovati mládeži soudně stíhané. Péče o mladistvé deliquenty má býti předně podmíněna zavedením zvláštního soudnictví pro mládež a dále zvláštní výchovou. Na stanovisku speciálního soudnictví stojí podrobně vypracovaná osnova čs. zákona, který má postaviti soudnictví nad mládeží na nové a moderní principy: podmíněná přičetnost, jediný trestný čin, jediný trest, speciální soudce, neveřejnost hl. přelíčení, obligatorní obhájce. Zvláštní důraz klade se na ochranná opatření, kterými se má čeliti proti dalšímu úpadku mládeže trestané neb žijící v prostředí, které jest v tomto ohledu nebezpečné.